

Overzicht Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen met bijbehorende workshops en projecten

* Nog niet all SDG's zijn uitgewerkt met workshops/projecten. Als de interesse van jouw Maakplaats uitgaat naar een specifieke SDG, dan kan deze op aanvraag uitgewerkt worden. Stuur voor meer informatie een mail naar jelske@tetem.nl

SDG 1: Geen armoede	
Beëindig armoede overal en in al haar vormen	
De eerste doelstelling gaat over het beëindigen van armoede. Volgens de Verenigde Naties ook meteen het belangrijkste doel. Niemand mag in 2030 nog in extreme armoede leven. Onder de millenniumdoelen betekende extreme armoede dat iemand minder dan \$1,25 per dag te besteden heeft. De Wereldbank heeft deze grens in 2015 verlegd naar \$1,90 per dag. In 2012 leefde 12,8% van de wereldbevolking onder de grens van \$1,90. Dit zijn 896 miljoen mensen. In 1990 leefde nog 37% van de wereldbevolking onder deze grens. De verwachting is dat dit aantal in 2015 is gedaald naar 9,5% of 702 miljoen mensen van de wereldbevolking.	
Er is naast deze bestrijding van extreme armoede ook bepaald dat alle landen zich moeten inzetten voor betere systemen op het gebied van sociale zekerheid. Dit betekent bijvoorbeeld het bedenken van beleid en het opzetten van programma's voor een inclusieve arbeidsmarkt.	
Workshops	Op aanvraag*
Projecten	Op aanvraag*

SDG 2: Geen honger	
Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw	
In 2030 mag niemand op de wereld meer honger lijden. Iedereen moet toegang hebben tot veilig, voedszaam en voldoende voedsel, het hele jaar door. Volgens het Wereldvoedselprogramma hebben op dit moment 795 miljoen mensen niet genoeg voedsel om een gezond en actief leven te leiden. Zo moeten er in 2030 duurzame systemen zijn voor voedselproductie. Dit betekent dat de voedselproductie omhoog moet, zonder ecosystemen aan te tasten. In 2030 moet de productiviteit en het inkomen van agrarische midden- en kleinbedrijven verdubbeld zijn.	
Workshops	Chocoladeprinter (efficiënte voedselproductie) Bioplastic (voedselverpakkingen)
Projecten	Chocolate Challenge

SDG 3: Goede gezondheid en welzijn	
Verzeker een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden	
Gezondheid is essentieel voor duurzame ontwikkeling volgens de Verenigde Naties. Dit betekent een goede gezondheid en welzijn voor iedereen van jong tot oud. Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie daalde het kindersterftecijfer in 2015 met 53% ten opzichte van 1990. Toch sterven er elk jaar nog steeds zes miljoen kinderen voor hun vijfde levensjaar. Daarnaast moet er in 2030 een einde komen aan epidemieën zoals HIV/aids, tuberculose, malaria en andere tropische ziekten. Om dit te bereiken moet er meer aandacht komen voor onderzoek naar vaccins en medicijnen.	
In dit doel staat ook beschreven dat er meer aandacht uit moet gaan naar het voorkomen en het behandelen van drugsverslavingen en alcoholmisbruik. En het aantal verkeersdoden moet in 2020 al gehalveerd zijn. Daarnaast moet er ook meer aandacht besteed worden aan seksuele en reproductieve gezondheid en rechten. Seksuele en reproductieve gezondheidszorg moet in 2030 voor iedereen toegankelijk zijn.	
Workshops	Drones (medicijnen vervoeren) mBit Calliope en micro bit (computersensoren meten temperatuur) Virtual Reality (opereren op afstand) RoboHand (prothesen maken) Ozobot (veilig geregeld vervoer) Cozmo (veilig geregeld vervoer)
Projecten	Livestreamworkshop (online therapieën aanbieden)

SDG 4: Kwaliteitsonderwijs	
<p>Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen. Omdat het met primair onderwijs al erg goed gaat in de wereld, richt dit doel zich zowel op primair als secundair en tertiair onderwijs. In 2030 moeten dan ook alle jongens en meisjes in de wereld de basisschool en middelbare school kunnen afmaken. Ook moeten alle mannen en vrouwen toegang krijgen tot betaalbaar beroeps-, technisch-, en hoger onderwijs.</p>	
Workshops	Ukkieprogrammeren Cubetto (voorschools programmeren) Virtual Reality (onderwijs op afstand mogelijk maken) Mechmuis (duurzaamheidsonderwijs) Bioplastic (duurzaamheidsonderwijs) Shell Salt Water Car (duurzaamheidsonderwijs) Fotonmobiel (duurzaamheidsonderwijs) Zonnecellen (duurzaamheidsonderwijs) Smartphone-houder met FreeCAD (een leven lang leren)
Projecten	Wearable tas (een leven lang leren) Mobiele lab (nieuwe technieken aan iedereen uitgelegd) Livestreamworkshop (onderwijs op afstand mogelijk maken)

SDG 5: Gendergelijkheid	
<p>Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes In de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens is vastgesteld dat mannen en vrouwen dezelfde rechten hebben. Toch is dit niet voldoende. "Gelijkheid tussen mannen en vrouwen is niet alleen een mensenrecht, maar ook de basis voor een vreedzame, welvarende en duurzame wereld", aldus de Verenigde Naties. Maar in de praktijk blijkt dat vrouwen en meisjes nog vaak achtergesteld worden ten opzichte van mannen en jongens. In 2030 moeten vrouwen en mannen ook in de praktijk gelijke rechten hebben op faciliteiten als onderwijs, gezondheidszorg en werk. Daarnaast moeten vrouwen en mannen gelijk vertegenwoordigd zijn in politieke en economische besluitvorming.</p>	
Workshops	Op aanvraag*
Projecten	Op aanvraag*

SDG 6: Schoon water en sanitair	
<p>Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen Schoon drinkwater en goede en schone sanitaire voorzieningen hebben een positieve invloed op andere Global Goals zoals voedselveiligheid, onderwijs en gezondheid. Schoon drinkwater zorgt voor minder infecties en schone toiletten op scholen zorgen ervoor dat meer meisjes naar school gaan, ook als ze ongesteld zijn. Er is genoeg schoon drinkwater voor iedereen op de wereld, maar door problemen zoals een slechte infrastructuur of economie, sterven er elk jaar nog miljoenen mensen aan ziekten die veroorzaakt worden door vervuild drinkwater of slechte hygiëne. Sinds 1990 hebben 2,6 miljard mensen toegang gekregen tot schoon drinkwater, maar een kwart van alle mensen haalt drinkwater nog steeds uit vervuilde bronnen. Daarnaast kan 1/3 van de mensen op de wereld nog geen gebruik maken van schone toiletten en ander sanitair. Dit duurzaamheidsdoel heeft doelstellingen die gaan over drinkwater, sanitair, of hygiëne, bijvoorbeeld door een programma dat handhygiëne promoot, maar ook over hoe water efficiënt gebruikt kan worden en naar het zoeken van mogelijkheden om drinkwater te filteren en op te slaan.</p>	
Workshops	Zonnecellen (water filteren uit lucht) Borduurmachine / Naaimachine (waterbesparing door kledingrecycling)
Projecten	Mobiele Lab (projectweek schoon water)

SDG 7: Betaalbare en duurzame energie	
<p>Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen. In 2030 moet iedereen toegang hebben tot betaalbare, betrouwbare en duurzame energie. Duurzame energie kunnen we halen uit natuurlijke bronnen als water, wind en zon. Om dit doel te bereiken moeten deze bronnen beter onderzocht worden, evenals de technologie waarmee we duurzame energie kunnen opwekken. Om moderne en duurzame energie ook in ontwikkelingslanden toegankelijk te maken, moet er gewerkt worden aan een betere infrastructuur en technologische vooruitgang.</p>	

Workshops	Shell: Salt Water Car (elektriciteit uit zout water) zonnecellen (zonne-energie) fotonmobiel (zonne-energie) mechmuis (kinetische energie)
-----------	--

SDG 8: Eerlijk werk en economische groei	
<p>Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen</p> <p>In veel landen betekent het hebben van een baan niet automatisch dat je aan armoede kunt ontsnappen. In dit doel wordt er gericht op fatsoenlijk werk voor iedereen en duurzame en inclusieve economische groei. Dit betekent dat iedereen die kan werken de mogelijkheid moet hebben om te kunnen werken, onder goede werkomstandigheden. Deze banen moeten economische groei stimuleren zonder het milieu aan te tasten. Een van de subdoelen is om de werkloosheid van de jeugd terug te dringen. Om het aantal nieuwe mensen op de arbeidsmarkt in de komende jaren van een baan te voorzien tussen 2016 en 2030 zijn er 470 miljoen extra banen nodig. Dit duurzaamheidsdoel staat ook voor het versterken van financiële instituten om duurzame en economische ontwikkeling te bevorderen. Daarnaast moeten landen actie ondernemen op het tegengaan van moderne slavernij, mensenhandel en gedwongen arbeid, inclusief kinderarbeid en kindsoldaten. In 2025 moet er definitief een einde komen aan alle vormen van kinderarbeid</p>	
Workshops	Op aanvraag*
Projecten	Op aanvraag*

SDG 9: Industrie, innovatie en infrastructuur	
<p>Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie.</p> <p>Bij infrastructuur moeten we denken aan transport, wegen, irrigatie, energie en informatie- en communicatietechnologie. Om verbeteringen aan te brengen in onderwijs, gezondheidszorg of het drinkwater, is infrastructuur noodzakelijk. Zonder wegen of transport is het voor kinderen uit afgelegen dorpen bijvoorbeeld veel moeilijker om naar school te gaan. In veel ontwikkelingslanden ontbreekt deze fundamentele infrastructuur. Zonder infrastructuur is het moeilijker om een baan te krijgen, zaken te doen, informatie te ontvangen en brood te halen. Oftewel, door een betere infrastructuur is het makkelijker om andere doelen te bereiken en gaat de levenskwaliteit omhoog. Er zijn zeven targets die gaan over infrastructuur en industrialisering. Een van de targets gaat over het verkrijgen van een mobiel signaal voor een betere connectiviteit.</p>	
Workshops	drones (verzending) VR (lesomgeving nabootsen)
Projecten	Mobiele lab (apparatuur voor iedereen bereikbaar) chocolate challenge (procestechnologie) Livestreamworkshop (online lesmogelijkheden) Kidslab (online lesmogelijkheden)

SDG 10: Ongelijkheid verminderen	
<p>Bring ongelijkheid in en tussen landen terug</p> <p>Inkomensongelijkheid tussen landen is de laatste jaren verminderd, maar ongelijkheid binnen landen is alleen maar groter geworden. In zowel ontwikkelingslanden als in ontwikkelde landen is de inkomensongelijkheid toegenomen. Het idee dat economische vooruitgang niet genoeg is om armoede te bestrijden, wordt wereldwijd steeds meer ondersteund. Economische groei moet inclusief zijn. Oftewel; iedereen moet er bij betrokken worden. En als het gaat over economische groei, dan moet er ook aandacht zijn voor de sociale aspecten en het milieu.</p> <p>In dit doel staat beschreven dat landen meer aandacht moeten besteden aan de inkomensgroei van arme mensen. Het inkomen van de armste 40% van de nationale populatie moet in 2030 dan ook sneller zijn gegroeid dan het nationale gemiddelde. Mondiale financiële instituties moeten beter gereguleerd en gecontroleerd worden. Daarnaast staat in dit doel dat migratie en mobiliteit van mensen beter en veiliger georganiseerd moeten worden. Iedereen moet gelijke kansen hebben en betrokken worden bij alle sociale, economische en politieke aspecten van de maatschappij.</p>	
Workshops	Op aanvraag*
Projecten	Op aanvraag*

SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen
Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam

De helft van de wereldbevolking woont in de stad. De verwachting is dat dat aantal alleen maar zal toenemen: in 2030 woont mogelijk bijna 60% van alle mensen wereldwijd in stedelijke gebieden. Vrijwel al deze verstedelijking vindt plaats in ontwikkelingslanden. Die groei van stedelijke gebieden vindt ook plaats in sloppenwijken. Nu wonen er al bijna 1 miljard mensen in zulke buurten, maar dat aantal zal blijven groeien. Dit doel gaat met name over de ontwikkeling van steden. Het is belangrijk dat deze ontwikkeling balans aanbrengt tussen sociale, economische en omgevingsvriendelijke duurzaamheid. Duurzame groei is de grootste uitdaging van de steden van de toekomst. Ondanks het grote aantal mensen dat in de steden woont, bedekken alle steden slechts drie procent van al het landoppervlakte. Toch kunnen de steden een groot verschil maken: ze zijn verantwoordelijk voor zo'n 75% van alle energieconsumptie en CO₂-uitstoot. De snelle verstedelijking drukt zwaar op het krijgen of behouden van vers watervoorziening, functionerende riolering, de leefomgeving en de volksgezondheid. Tegelijkertijd heeft de hoge bevolkingsdichtheid in de stad ook voordelen. Zo is het gemakkelijker om bronnen efficiënter in te zetten; technologische innovaties breed door te voeren; en minder grondstoffen en energie te gebruiken. De stad van de toekomst moet met behulp van innovatie en vooruitgang kansen bieden aan iedereen, inclusief toegang tot basisvoorzieningen als schoon drinkwater, huisvesting, energie, transport en meer.

Workshops	Op aanvraag*
-----------	--------------

Projecten	Op aanvraag*
-----------	--------------

SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie
Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen

Zorg voor duurzaam beheer en efficiënt gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Het produceren van onze goederen moet met het oog op de groeiende wereldbevolking veel handiger: 'meer produceren met minder'. Dit doel gaat over het ecologisch verbeteren van de huidige voedselproductiemethoden en ook over het verminderen van afval. Het is belangrijk dat voedselproductie op een duurzame manier gebeurt, om de natuur te sparen en onze materiële voetafdruk te verminderen, waardoor dit een positief effect heeft op het klimaat.

Workshops	Bioplastic (duurzame verpakkingen) Mechmuis (afval van voedselverpakkingen recycleren) Chocolade printer (gereguleerde productie)
-----------	--

Projecten	Chocolate Challenge (gereguleerde voedselverwerking)
-----------	--

SDG 13: Klimaatactie
Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden

Ieder land op ieder continent heeft te maken met klimaatverandering. De opwarming van de aarde heeft nu al invloed op het dagelijks leven en het inkomen van miljoenen mensen wereldwijd en dat zal in de toekomst alleen maar toenemen. Arme mensen die nu al het meest kwetsbaar zijn, krijgen het eerst met de gevolgen te maken. Vaak zijn zij afhankelijk van landbouw in gebieden die gevoelig zijn voor extreme omstandigheden. In december 2015 werd in Parijs een klimaatakkoord gesloten waarbij landen afgesproken hebben om de opwarming van de aarde onder de twee graden te houden. Hiervoor moeten broeikasgassen fors teruggedrongen worden en moeten fossiele energiebronnen vervangen worden door duurzame energie. Verder is het belangrijk dat met name ontwikkelingslanden maatregelen kunnen nemen om zich te wapenen tegen de gevolgen van klimaatverandering.

Workshops	Dura Vermeers Techniekhuis (verminder CO ₂ uitstoot) Shell: Salt Water Car (verminder CO ₂ uitstoot) Zonnecellen (verminder CO ₂ uitstoot) Fotonmobiel (verminder CO ₂ uitstoot) Chocoladeprinter (veranderen voedselproductie) Mechmuis (afvalverwerking)
-----------	---

Projecten	Chocolate Challenge (efficiëntere voedselverwerking)
-----------	--

SDG 14: Leven in het water
Behoud en maak duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en maritieme hulpbronnen

Oceanen zijn met hun temperatuur, hun stromingen en hun onderzeese leven de motor van mondiale

systemen die de aarde bewoonbaar maken voor mensen. Ze bedekken maar liefst 3/4 van het aardoppervlak. Ons drinkwater, ons weer, klimaat, de kusten, veel van ons eten en zelfs de lucht die we inademen zijn afhankelijk van de zee. Oceanen en zeeën absorberen ook nog eens 30% van de totale CO₂, en het fytoplankton zorgt voor 50 procent van onze zuurstof. Door de eeuwen heen zijn oceanen en zeeën cruciaal gebleven voor handel en transport. Oceanen en zeeën dragen minimaal 90% van al het transport en de mondiale telecommunicatie.

Zonder zorgvuldig beheer van deze essentiële mondiale hulpbron is er geen duurzame toekomst mogelijk.

Workshops	Op aanvraag*
-----------	--------------

Projecten	Op aanvraag*
-----------	--------------

SDG 15: Leven op het land

Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen duurzaam, bestrijd woestijnvorming en landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe

Bossen bedekken 1/3e van het landoppervlak van de aarde. Naast dat ze belangrijk zijn voor de voedselveiligheid en het bieden van onderdak, zijn ze ook essentieel voor het vechten tegen klimaatverandering, het beschermen van de biodiversiteit en vormen ze het leefgebied van inheemse bevolkingsgroepen.

We verliezen jaarlijks 13 miljoen hectare bos, terwijl de landaantasting zorgt voor woestijnvorming van 3,6 miljard hectare aan land. Deze ontbossing en verwoestijning – veroorzaakt door de mens en klimaatverandering – vormen enorme uitdagingen voor duurzame ontwikkeling en tasten de levens van miljoenen mensen aan in hun strijd tegen armoede. Doelstellingen zijn dat de ontbossing wordt gestopt en dat bebossing wereldwijd toeneemt. Ook moeten zoetwater- en aardse ecosystemen beschermd worden, met name bossen, moerassen, berggebieden en steppen. In 2030 moet de woestijnvorming tegen worden gegaan.

Workshops	Op aanvraag*
-----------	--------------

Projecten	Op aanvraag*
-----------	--------------

SDG 16: Vrede, justitie en sterke publieke diensten

Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen

Binnen de millenniumdoelstellingen was er nauwelijks aandacht voor, maar nu is vrijwel iedereen het erover eens dat zonder vrede, veiligheid en rechtvaardigheid bijna geen ontwikkeling mogelijk is. Corruptie, diefstal en belastingontwijking kosten ontwikkelingslanden veel geld. Geld dat goed gebruikt kan worden voor armoedebestrijding of om kinderen naar school te laten gaan. En de helft van de basisschoolleerlingen in conflictgebieden verlaat school zonder diploma. Vrede, justitie en sterke publieke diensten zorgen voor ontwikkeling, en andersom. Ze versterken elkaar.

Het ontwikkelingsdoel heeft doelstellingen die gaan over geweld, vrede en gelijkheid. Ook moeten rechtssystemen worden versterkt en verbeterd, op nationaal en internationaal niveau. Informatie moet transparanter worden en fundamentele vrijheden zoals de vrijheid van meningsuiting moeten beter beschermd worden.

Workshops	Op aanvraag*
-----------	--------------

Projecten	Op aanvraag*
-----------	--------------

SDG 17: Partnerschap om doelstellingen te bereiken

Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling

Om alle doelen te behalen in 2030 moeten regeringen, bedrijven, burgers en organisaties samenwerken. Het gaat daarbij vooral om technologie, kennisoverdracht, handel, data, beleidscoherentie en financiële stromen. De officiële ontwikkelingshulp bedroeg \$135,2 miljard in 2014, het hoogste niveau ooit. De schuldenlast van de ontwikkelingslanden blijft stabiel op ongeveer 3% van de exportinkomsten. Meer dan 4 miljard mensen maken nog geen gebruik van het internet en 90% van hen woont in ontwikkelingslanden. Een succesvolle agenda voor duurzame ontwikkeling vereist partnerschappen tussen regeringen, het

bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld. Gezamenlijke principes en waarden, een gedeelde visie en gedeelde doelen zijn nodig op mondiaal, regionaal, nationaal en lokaal niveau.

Workshops	Op aanvraag*
-----------	--------------

Projecten	Op aanvraag*
-----------	--------------